

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „
 Védre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczna u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, szept. 29.

Vér és savó.

Fehér Ipoly pannonhalmi főapát körlevelében felhívja a Benedek-rend tagjait, hogy hatáskörükben mindent kövessenek el a kivándorlás megakadályozására. Ugyanilyen körlevelet adott ki nem régen Hornig veszprémi püspök is.

Az idők szomorú jele az, hogy a lelkekkel foglalkozó papságnak szorgos kötelességévé kell tenni azt is, hogy a lelki ügyek vezetése mellett teljes erejükkel akadályozzák meg a magyarok kivándorlását Magyarországról.

Elfelejtette már a nép, hogy ez a föld, melyen annyiszor apáink vére folyt? Nem jajdul fel bennük a kötelességérzet, mikor átlépik a haza határát, hol élni, halni kell? Nem huzza őket vissza az ősök pora, melyet midőn leráznak ruhájukról, vele rázzák le az emlékezetet is?

Soha annyira nem ordított a hazafiság mint most, és soha kevesebb erő nem volt a hazafiságban, mint most. Hiszen nem hogy nagy tettek tudna buzdítani, de a politikában lemondásról beszél, az életben pedig kint, még itt tartani sem tudja azokat, kik itt születtek s kiknek atyáik itt haltak meg.

Iszonyú válság előtt állunk. Az ország ütő ere meg van vágva, melyen keresztül erős sugárban ömlik a vér, Magyarország vére, a magyar nép. A kiömlött vért felissza idegen föld, melyet erősít, termékenyít, a haza pedig gyengül, lankad a folytonos vérvesztésig folytán.

Sajátságosnak látszik, hogy bár évenként százezer számra vándorolnak ki a dunántúl és alföld népei, a székelyek és magyar érzelmű ruthének, mégis a statisztika szerint nem fogy az ország népe.

Szomorú statisztika ez. Mert nem az itt maradtak szaporodása tartja fenn a számarányt, hanem a bevándorlás. Kifolyik a vér, beömlik a savó.

És a beözönlők ugyanazért jönnek ide, amiért a magyarok kimennek innen. Megélhetést keresni vagy meggazdagodást.

Itt pedig álljunk meg egy perczre gondolkodni.

A mi Magyarországon nem sikerül a magyaroknak, az igen jól sikerül idegeneknek. Bejönnek Galícia és Románia felől a jobbmóduak batyuban, a többiek testükön hozva összes vagyonukat s ha újra kimennek az országból, csakis azért mennek, hogy valami híres külföldi üdülő helyen verjék el az itt szipolyozott pénzt, mert akkor már van nekik elég.

Mindenki elismeri, hogy egy népben sincs annyi természetes józan ész és ügyesség, mint a magyar fajban. Maga a hadsereg is tanuskodik erről, melyben pedig mindenféle fajta legénység van. Jobban is ismeri a földet, rokonsága, régi összeköttetése is van minden őslakónak, miért nem tud hát boldogulni.

Könnyű rá felelni. Tessék a halat szárazra huzni, a madarat vízbe dugni, az embert megkötni és elpusztul mindenik. A mi törvényeinket nem a nép lelkéből írják, hanem idegen szokásu, idegen észjárásu nép, a németek törvénytárából kopirozzák. Jól felelesztik e tör-

vényeket e mellett még liberális lével mi nem magyar gyomornak való s így természetes, hogy ilyen politikai irány mellett, mely 30 év óta áll fenn, nem boldogulhat a magyar faj.

Anélkül, hogy elkészítették volna rá a népet, egyszerre zuditották rá a liberális »szabadság« minden áldásait. A szabad versenyt, mely mellett az ész a zseb-ben van, a föld abszolút mobilizációját, mi a spekulációból élők paradicsoma, a merkantilizmus féktelen önzését, mely a kereskedő fajok szupremáciájának alapja a földmives és kis iparos magyarság felett, a föld abszurd elparcellázását, nem törődve a tüzhely védelemmel, megdöntötték a régi tekintélyeket, új törvénytárták össze s mindezt máról-holnapra átzuditották a közéletre.

A mi népünk erősen konzervatív, újításba lassan szokik. Csinalta dolgát a régi rend szerint és rosszul sült el, zavarba jött, midőn a nem ismert új renddel találta szemben magát s tanácsadók után nézett. Ő ezek akadtak bőven s becsapták alaposan. Mert voltak elegenden, kiket semmi tradíció sem kötött a régi ren-dhez, kiknek volt módjukkal jól megtanulni az új rend törvényeit, hisz jórészt ők szőtték-fonták s e tudásukat ki is aknázták.

A nép sokszor csalódott, sokszor károsult. Igaz védelmet sehol sem talált senki ki nem oktatta az új rendre. Idegennek érezte magát lassankint a hazában, hol mindig másnak van igaza nem neki, hol másnak csurran, neki csak cseppen s amint idegenül érezte magát,

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Pályám kezdete.

Irtá: Hantke Emil.

Apám jóra való kerékgyártó mester volt. Az üzlete kitűnően ment, jól is értette a módját, jól is gazdálkodott, már a neve is csupa készpénz volt . . . csak egy hibája volt . . . belőlem, egyetlen fiából, mindenáron tudós, literatus embert akart nevelni.

Ebbe aztán alaposan belevesztett az öreg. Miután az ország valamennyi diákiskoláját, már nem is tudom hány év alatt, elvégeztem, végre eljutottam oda, a hol az emberre béke és csendes nyugalom vár, egy vidéki akadémiába.

Jó élet is az, mikor körülöttem, apró, sima arcú gyerekek forgolódnak és tisztos félelemmel és hü tisztelettel néznek az »öregre«, kinek legfeljebb ünnepnap merik azt mondani: Kolléga ur!

De mikor már körülbelül 12 félévet is hallgattam, kezdtem az egész életet megenni és valami más, új élet után nézni.

Szememet vettem a szép Sónvágó Jolánra. Mai nap ugyan ráfogják minden lányra ha szó esik róla, hogy szép . . . de Sónvágó Jolán, valóban szép volt, hogy ha rám pillantott, menten a szívembe vágott a nézése. Aztán magas

és mégis formás, szép gömbölyű idomokkal telt termete csak úgy vonzotta magához az embert. Természetes, hogy különösen engem.

Egy baj volt csak!

Azt láttam és tudtam, hogy Jolán képes és kész ugyanazokat az érzelmeket táplálni lelkében irányomban, a melyeket én az ő irányában.

De nem úgy ám Sónvágó Illés! Ez a Jolán papája volt. A városban ő volt az első fiakeres. Az üzlete kitűnően ment, jól is értette a módját, jól is gazdálkodott, már a neve is csupa készpénz volt . . . csak egy hibája volt . . . Jolánt, egyetlen leányát, minden áron egy közönséges, paraszti embernek akarta adni.

Én pedig annyi év alatt mégis kiművelődtem annyira, hogy nem tartozhattam az utóbbi csoportba.

Mondta is váltig az öreg Sónvágó:

— Én nem értem, hogy mi az Isten csodáját jár annyit az után a lány után. Hisz nem az urnak való az! Mért nem néz magának lányt ha kell, a maguk fajtájából . . .

— De nézze édes Sónvágó, ur, ha mi nagyon szeretjük egymást Jolánval . . .

— Isten az égbe! Hát abból megélnék? Jó hogy járt az ur annyi iskolát, de nincs semmiféle állása. Vagy azt hiszi, hogy majd megél a lányom hozományából?

Erre felfortyantam.

— Ezt kikérem magamnak! Annyi, a mennyit kedves leányával adna, nekem is lesz az

öregem után. Meg aztán csak keríték valami állást . . .

De ha nem bátorított volna a Jolán szerelmes, kitartásra buzdító szava, talán be is adtam volna a derekam. Így pedig elkezdtem remélni és terveket szőni.

Első sorban is az öregemnek irtam.

Előadtam neki a dolgot úgy, a hogy van, és erősen aláhúzva azt, hogy mennyit szárn az én házasságomra, vártam a választ igazottan. Nem is kellett soká várni. Pár nap alatt megjött, hanem a mennyi gorombaság abban volt, tán egy végrehajtó se tűrte volna el.

Mindjárt avval kezd, hogy fizessem vissza a tandíjat, ha ilyen örült dolgokat cselekszem. Előbb kerítsek állást, azután házasságom. De akkor se holmi konfliktus, hanem tisztességes uri familiából. De meg aztán . . . az aranybányának vége. Összes pénzét bele fektette egy malomba. A malom megbukott és most nincs pénz. Ha tehát van bennem tisztességérzet, úgy lássak hozzá, hogy a ház régi jó hírnevét helyre állítsam.

Érdekes az öreg! Én állítsam helyre a ház régi jó hírnevét! Hát akkor nevelt volna belőlem is kerékgyártót, nem pedig jogászt.

Reménytelenül adtam elő a dolgot Jolánval.

— Most adjon tanácsot, édes Jolán!

— Biz' ez nagy baj! Nincs más hátra, mint . . .

— Mint? . . .

közelfekvő gondolat volt, hogy álljon odább. Másutt is idegen, de jobban megélhet.

Tessék figyelmesen végignézni azt a híres nemzetgazdagodási statisztikát és kitűnik, hogy a nemzet azért látszik gazdagodni, mert fogyik s ami volt, kevesebb kézen oszlik meg.

Tessék csak hymnusokat zengeni a liberálizmus hazaboldogító voltának.

Az én szemem két csapatra néz. Mindkettőt a liberálizmus társadalmi és politikai hatása mozdította meg. Egyik csapat vonul ki az országból, másik özönlik be.

Ér-e annyit a bejövő, mint a kimenő, annyi értéke van-e a savónak, mint a vérnek, érnek-e annyit üres jelszavak, mint fajunk érdeke?

Ha igen, akkor éljen a liberális kormányzat, ha nem — akkor pusztuljon ez a rendszer és éljen a magyar nemzet.

A jövő választásoknál először e dilemmából tessék választani és csak azután a képviselő jelöltek közül.

P—y.

Mangra Vazul Nagyváradon.

Mangra Vazul, a hirhedt nemzetiségi izgatott nagy kíváncsisággal várták hívei. Mi nem kevésbbé.

Nagyon sok függ Mangra magatartásától. Nálunk eddig a magyar és román elem nem került abba a kihegyezett ellentétbe, a melyben Aradon van. Lassan igyekezett tért foglalni, a mi a magyarság közönyössége folytán sikerült is; nem is igen érintkezett egymással a kettő, de nem is volt összetűzés. Ugy, hogy némi aggálylyal fogadjuk Mangrát, mert nem tudjuk, az aradi állapotokat mennyiben kell az ő rováására írunk? Olyan állapotokból mentse meg a jó sors Nagyváradot.

Eddig aránylag eléggé békésen viselkedett a nagyvárad oláhság: mi lesz ezután?

A délelőtti 1/10 óras vonattal érkezett meg az új püspöki helynök. Fogadására megjelentek az indóházban Gróza János, Lázár Aurél, Papp György, Popovits Miklós dr., Ardelean Jusztin, Papp János, Horváth Endre, Moldován József,

Papp Vazul, Papp Tódor, Moravescu György, Pintér János, Popovics Sándor, Diamandy Miklós, Hasas Mihály, Domokos István, Cipó Tivadar, Alb Demeter, Chirilko Vazul és a görög keleti hitközség más egyházi és világi vezér alakjai.

A vonat késett s 1/2 10 helyett 3/4 tíz-kor jött be, a mikor is az egybegyűlt görög keletiek olyan hatalmas szetreáshkával fogadták Mangrát, hogy valami idegen azt hitte volna, nem Nagyváradon, de *Oradea-Maren* van.

Az érkezőt Gróza János üdvözölte néhány szóval, melyre Mangra Vazul hosszabb beszéddel válaszolt. Annyit értettünk belőle, hogy »poporului«, már most nem tudjuk, vajjon a nép vagy a »*Tribuna Poporului*« érdekében akar-e működni? Mert egyik a másikat kizárja.

A beszédet többször félbeszakították a szetreáshkák. Egy elbúsult magyar minden szetreáshkára közbekiáltott:

— Magyarul!

Azután az egész társaság kocsikra kapott s reggelire a püspöki helynöki lakba hajtatott. Délben a Zöldfa szállodában gyűltek össze.

Wlassics miniszter levele a munkácsi püspökhöz.

Egy hét óta nap-nap után támadja a *Magyar Szó* és néhány hasonszórú társa *Firczák* Gyula munkácsi püspököt egy körlevele miatt, melyet éppen a hazafias nevelés ügyében bocsátott ki, de mert a kazár-sajtó haragszik a püspökre, mert egyik kezdeményezője és főszlopa a hazafias ruthének megmentésére irányuló mozgalomnak, — támadja őt vakon minden kimélet nélkül.

S hogy mily alaptalan e körlevél miatt a támadás, eléggé mutatja a kultuszminiszternek e tárgyban a püspökhöz intézett köszönő levele, melyet most kénytelenek lesznek közölni a *Magyar Szó* és társai.

Wlassics miniszter levele a következő:

Méltóságos és Főtisztelendő

Firczák Gyula

munkácsi gör. kath. püspök urnak.

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 3796. eln. szám.

Méltóságos és Főt. Püspök Ur!

Olvasva Nagyméltóságodnak egyházmegyéje papságához folyó évi augusztus hó 26-án 6280. sz. a. kelt VIII. számú, a hazafias irányú népoktatás törvényszerű fejlesztése és biztosítása érdekében intézett főpásztori körlevelét, őszinte örömmel látom abban Méltóságodnak a népoktatás ügye érdekében tanusított követésre méltó erélyét, bölcsességét, tapintatos szigorát és hazafias lelkesedését, melynek eme körlevél immár nem első megnyilatkozása s melyből egyházmegyéjére, főleg a szegény föld népére az erkölcsi és szellemi jólét bőséges áldásának kell áradnia. Fogadja Méltóságod a népoktatásügy érdekében kifejtett hazafias és buzgó munkáságáért őszinte köszönetem kifejezését.

Budapest, 1900. szept. hó 23-án.

Wlassics s. k.

Aranynapok Velenczében.

Egyik tanítónk sokszor verte a fejünkbe azt a bölcs mondást: amit téssz, okosan tedd és lásd meg a végét. Hát hiszen mondásnak szép mondás, de ember alig-alig valósíthatja meg. Ki láthatta volna meg előre, hogy az én 1885-iki írásomnak az lesz a vége, hogy majd harmadszor kell megnézni az Adria tenger egykori jegyesét és gyöngyét: Velenczét.

Amde jött a parancsolat, nem kemény rendelet, hanem szelid felszólítás alakjában s menni kellett. Kismartonból a hercegi levéltárból gyönyörű régi levelek, pecsétek, czimek sokaságából szakítottam ki magam, s neki vágtam én is 316 más magyarral egyben a magyartól annyira rettegett tengernek. De mire való a rettegés ma?! Hiszen Hegedüs Sándor kicsiny ember ugyan, de a róla nevezett hajó az már valami. Oly kényelmesen hasította a habokat, hogy csak olyan emberek inognak rajta, a kikkel a szárazföld is forog s oly sebesen, hogy három óra helyett csak másfél órát késtünk, mert a három órával később történt indulás hibájából másfél órát helyre hozott.

A nyugvó nap utolsó sugarainál pillantottuk meg Velenczét, azoknál haladtunk be a hid két erőssége közt s éppen este lett mire a Szent Márk-tér előtt »Hegedüs Sándor« megállott. S már most! Láttam én már sok kavardást, vigasztaltak már engem is azzal, »hogy a zarándoklás nehéz foglalkozás«, de hajóról gondolába szálló türelmetlen, értesítetlen s ennél fogva rendetlen magyar csapatot még nem láttam s azért e jelenet, e kiabálás, e veszekedés »feledhetetlen« lesz előttem.

— Mint kerit magának egy állást. Csak fináncz ne legyen! Lássá. Bemegy a bíróságához.

— Igen, de oda államvizsga kell.

— Hát leteszi. Hisz hányszor mondta, hogy még a csillagot is lehozná az égből, az pedig tán nehezebb mint egy államvizsga?

Megrettentem.

Menjek neki egy államvizsgának. Még pedig mert meg akarok házasodni. De kérdés, hogy megkapom-e Jolánt akkor is. Az öreg Sívágó nem igen megy bele, ha megtudja, hogy pénz nincs. Apám meg ház régi jó hírnevét bizta rám, hogy állítsam helyre. Hát akkor az én házam hírnevét miből tartom fenn? Tán abból a rongyos 500 forintból, a mire ki fognak nevezni?

Mindezeket Jolánnal is közöltem aggodalmasan.

— Bizony e kemény dió. De ne féljen tőle. Csak menjen neki a vizsgának, én addig beszélek apámmal és kiszinezem neki, hogy milyen szép egy állás az a bírói. Aztán a vizsga után állítson be egyenesen hozzánk.

Nekidültem aztán mindenféle magán, váltó, kereskedelmi, köz meg a szent tudja milyenféle jogoknak és úgy el tudtam nézni, hogy milyen szépen vannak azok a könyvek bekötve. Hanem a tanulás az egy kicsit nehezen ment. Nem is csoda! Öreg voltam én már ahhoz. De azért úgy képzeltem magam s mint egy asztal-

hoz könyvekkel odalánczolt félisten, ki szerelmének ily nagy áldozatot képes hozni.

Egy örökös fogságból éreztem magam kiszabadulva, mikor végre a vizsgáló bizottság elé állhattam. Hogy mit kérdeztek nem tudom; én beszéltem, de hogy mit, azt se tudom. Csak hogy tustem ezen is!

Örömpesve sietek Sívágóékhoz. Elsőben is az öregbe botlok bele.

— Adjon Isten Ilés bácsi. Hol van Jolán? Tudja-e, hogy tul vagyok a vizsgán? Éppen most tettem le.

— Igen? Aztán, hogy tette le?

— Jé, még elfelejttem megmondani. Hát... bizony... egyhangulag nem képesítettek.

— Osz! mit tesz ez magyarul.

— Hát annyit... hogy megbuktam.

— Hát mi a kóringyáló csodát akar még mindig? Minket bizony nem fog bolondítani... Hát vén lányt akar a lányomból csinálni?

— Dehogy akarok. Hisz akár mindjárt elveszem.

— Elhiszem azt, De azt tudja meg, hogy úgy semmire a lányt nem adom senkiének. Mig pedig azt a vizsgát leteszi, hát kell neki legalább öt esztendő. Addig pedig nem várok sem én, sem Jolán. Alásszolgája!

Itt van ni! Ezért kinlódtam, tanultam annyit, hogy minden reményemet összeomlva lássam.

Szinte vánszorogtam el a Sívágó házból. Mit csináljak? Jolán az enyém csak úgy lehet,

ha lenne pénzem; ez nincs, mert az öregem megbukott, vagy pedig ha lenne állásom; ez sincs, mert én is megbuktam. Isten veletek szép álmok! Isten veled egyetlen Jolán... Isten veled rombadólt ifjuságom!

Mi tenni valóm van még? Helyreállítom apám házának régi jó hírnevét. Ez a! De hogyan?

Egy lutris bolt elé érek. Valami eszme, egy uagyszerű villant meg agyamban. Teszek a lutrira. De milyen számot?

Ezen elkezdtem gondolkodni, mikor látom, hogy boldogságom tönkresilányítója jön felém egy fiakkeren, saját maga hajtva a lovakat.

Megvan! Betszem a fiakker számát. 65! Mi van ma? Junius 22. Helyes! 6. 22. 65! Hatodik hónap, 22-ik nap, 65-ös fiakker. Óriási ándung!

A drukk beütött. Harmadnap jön utánam a lutris, hogy ternót ütöttem és nyertem pénzt, sokat, teménytelent!

Ezt az állapotot leírni lehetetlen. Elképzelni is csak az képzelheti el, kinek már hasonló jóban volt része. De tény, hogy meglehetősen boldog voltam. Független két célt tűztem ki magam elé: Jolánt magamévá teszem és a ház régi hírnevét helyrehozom.

De hogy fogjak hozzá? Ezt a pénzt okvetlen tőkésíteni, valamibe fektetni kell. Jolántól nem kérek tanácsot, mert még sohse vált be, amit ajánlott. Vizsgát már nem teszek és így

Nem azért tettem a *feledhetetlen* szót macska köröm közé, mintha valami idegen vagy ritka szó lenne, hanem azért, mert az egyik szónok éppen akkor használta e szót, mikor Magyarországon szokatlan s csak az olaszok hevesége, Istennel való barátkozása révén érthető jelenetet láttam. Javában szónokolt dr. Szentkláray Jenő csanádi kanonok Szent-Dónát muranói egyházában, Szent Gellért ereklyéinek hű őrizőjében, éppen azt mondotta: feledhetetlen pillanat ez, a mikor egyszerre kegyetlen trombita-harsogás, a csanádi püspök belépte, utánna rengeteg sokaság betódulása és erőszakos visszaszorítása szakította meg a beszédet. Ismétlődött e jelenet az olasz szónok Cerutti Liugi plebános beszéde alatt s ekkor már az egyház déli kapuját ki kellett nyitni, a sokaságot be kellett eresztetni s addig a szónok szépen várakozott.

Ezek azonban s egyéb kellemetlenségek nem akadályoznak abban, hogy 1900. szept. 24-ikét és szept. 25-ikét, azt a két napot, a melyen a magyar zarándoklat Szent-Gellért első csanádi püspök és vértanu ereklyéinek ünnepies tisztelete végett Velenczében tartózkodott, aranynapoknak ne nevezzem. Azok a fényes isteni tiszteletek, felvonulások, az a maga nemében páratlan körmenet oly gyönyörűek, oly lélekemelőek voltak, hogy e napok méltán a feledékenység rozsdáját nem ismerő arany napoknak mondhatók s engem is arra kényszerítettek, hogy a multat elhagyva a jelent próbáljam elég ügyetlenül lefesteni.

Szept. 24-én reggel 7 órakor gyülekezünk a Szent Márk-téren is indultunk ki gőzhajón (vaporetta) ki gondolán Muranoba. Ez is olyan Velence-forma város, híres üvegyára, de csak 4000 lakosa van. De azért, mint annyi más kis olasz városnak, két szép temploma van. Mi csak Szent Dónát templomába igyekeztünk. Gyönyörű bazilika-stylen épült három hajós templom ez, menyezete nincs le padolva, az egész tetőzet a f délig látható, mint a régi római Szent Péter templomban. A főoltár előtt hatalmas, mintegy 3 méter magas viaszgyertyától körül vett emelvény alatt állott azon üvegszekrény, amelyekben Szent Gellért ereklyéinek legnagyobb részét őrzik. Az ereklyék most már csak Szent Gellért csontjaiból állnak, de ezek viaszból készített fejbe, kezekbe s lábakra vannak elrejtve — külön fenntartott helyek voltak a zarándokok számára s ott kényelmesen hallgathatták a szent beszédeket, láthatták az istentiszteletet.

Megjelent Sarto József velencei patriarkakardinális is.

Szentkláray és Cerutti Lajos beszédei után következett az ünnepies szent mise. Ilyet láthattak a magyarok, de az olaszok ha-

biró se leszek. De mi legyek? Kerégyártó? Arról már lekéstem. Megvan! Fiakkeres leszek én is!

Eleinte magam is nevettem rajta. De hát miért ne legyek? Van hozzá elég pénzem!

Tényleg pár nap alatt berendezkedtem gyönyörű lovaim és szép, kényelmes fiakkeriem voltak egyelőre bérelt házban. És az üzlet ment kitünően, úgy, hogy nem győztem a sok rendeléseknek eleget se tenni. Az öreg Sónvágónak hatalmas versenytársa akadt bennem. Nekem pedig nem kellett több.

A bérkocsi állomáson aztán szóba kerültem vele. Elkezd panaszkodni, hogy rontom az üzletét.

— Hiszen bátyám, azon könnyen lehet segíteni!

— Hogy-hogy öcsém?

— Ugy ni, ha tán összecsapnánk a két üzletet és bátyám nekem adná Jolánt.

— Mondassz valamit öcsém. Látod, így már van értelme.

— Hát gilt?

— Gilt, az áldója ne legyen, legalább nem tehetsz magadnak szemrehányást, hogy koldusnak adtam a leányomat.

Igy aztán az egyik égető kérdést rendeztem.

Most pedig hozzá látok apám házának régi jó hírnevét kireperálni.

josan, mert az 6 papjaik egész másként szoktak segédkezni. Volt is az olasz papok részéről elég bámulat.

Csak hogy aztán a magyarokon volt a bámulás sora. A velencei patriárka megegedte, hogy ez ünnepies alkalommal Szent Gellért ereklyéit azon monostor egyházába vigyük, a hol egykoron Szent Gellért apát vala s a honnan megindult végeredményében hazánkba vezető útjára s ez volt a velencei Szent György egyház a Márk-térrel szemben. Ez átvitel nem történhetett másként, mint gondolán.

Tudtam, hogy az olaszok fényes körmeneteket tudtak és szoktak hajdanában szervezni, de nem gondoltam, hogy ilyet most is csinálnak — ha hagyják őket. — Valami 10—15 társulat külön lobogókkal, 30—40 talpig érő fehér himzett ruhába öltözött vállkötővel díszített másfél méter magas gyertyákat vivő gyermek, aztán 12—14 szintén ékesen fehérbe öltözött s a már említett hatalmas gyertyákat vivő férfi, majd a városi zenekar, a tömérdek pap, szerzetes az 6 külön-külön ruhákban járt az ereklye tartó előtt; 4 kanonok vitte Szent Gellért ereklyéit ki, az e célra gyönyörűen feldíszített angyalos és oroszlanos bárkához.

Oly hatalmas körmenet, a melyben 3—4 ezer ember vesz részt a szárazföldön is lassan rendezkedik, hát még mily lassu az, ha a körmenet javarésze hajókra kell szállnia. Megtartott jó félórát, míg az ereklyés szekrényt a bárkára tették s utána Dessewffy püspök, vele a kardinális, az apátok, majd a többi olasz és magyar papok s az összes magyar zarándokok hajókra s gondolákra szálltak. S ismét sok időbe került, míg e temérdek hajó s bárka Murano csatornáiból kikerülve, a Murano és Velence közt elterülő hatalmas vizen rendbe állott. Hanem akkor e körmenet vagy inkább hajózás páratlan, másutt el nem érhető látványt nyújtott. Elő haladt a zenekart vivő vaporetta s az élelmes gondolatok csakhamar hozzákötötték a maguk hajócskáit, úgy hogy a kis gözös olyanformán nézett ki, mintha egy nagy lud körül sok kis liba kereng. Azután az ereklyét vivő bárka, a püspököt s kardinális, utóbb a díszbe öltözött kanonokok s díszmagyarba öltözött urakat vivő gondolatok következtek. Majd ismét más vaporetta, körülvéve a zarándokok gondoláitól, rekesztette be a menet. Velence összes harangjai zúgtak s gyönyörű méla hangokon hallatszottak ki a tengerre. Megkerülte a menet Velence északi részét s a Cannaregio nevű csatornán bevonult Velence második büszkeségébe, a Canal grande-ra.

Micsoda bámulat és érzés vett itt erőt azon, a ki tudja, hogy a Canal grande vízből kiemelkedő palotáiban hajdan a világ urai hazáknak sokszor szövetségesei, de sokszor elkeseredett ellenségei az önfeláldozás, de sokszor az aljasság mintaképei lakoztak. 1381-től 1403 ig minden évben látta ugyan Velence a magyar zászlót, de csak kényszerűségből, a turini békekötés értelmében, azóta pedig rengeteg idő eltelte, a nép, jórészen még a művelt osztály is, elfelejtkezett a magyarról. Osztrákok, németek, francziák vagy angolt ismert, de magyart alig, a magyar nemzet független államiságáról pedig fogalma sem volt. Most pedig a körmenet egyik tagja, Rajner szegedi főkapitány, a magyarok díszes öltözetében viszi a zászlón a magyar nemzeti szalagot s a nép tisztelettel, testvéri szeretettel üdvözli azt. A körmenet vallásos mivolta megtiltja a népek az éljenzést, de nem akadályozza meg, hogy egy-egy ékes magyar ruhást meg ne tapsoljon. Elhaladunk a Sagredo palota mellett, a melynek építője Szent Gellért családjának tartá magát. Jobbról egymásután látjuk a Pisani, Giustiniani és Contarini, balról a Bembo, Dandolo és Morenigó palotákat s hogyne jutna eszébe az embernek az a pisani admirális, aki 1379-ben annyit ostromolta a magyar-dalmát városokat, az a Giustiniani, kit a magyarok 1373-ban Sacile-nél oly keményen megvertek, az a Dandolo Henrik, a ki 1204-ben Zárát elrabolta, vagy a másik Dandolo, a történetirő, a ki hazánk multjáról művében annyiszor megemlékezik, az a sok Contarini, Mocenigo, Bembo, a kik mint hadvezérek vagy követek hazánkkal annyiszor összeköttetésben állottak. A Szent-Vitályos templom takarta el szemünk előtt azt a Morisini-palotát, a hol III.

András királyunk a gyermekkorát élte s a honnan 6, anyja, nagybátyja hazánk sorsának intézésére kiindultak.

De nem a háboru vagy politika vagy kereskedelem férfainak szólt a mi körmenetünk s bármily szépen fel voltak ékesítve a komor, romladozó paloták, nem állottunk meg mellettük, hanem haladtunk azon egyház felé, e honnan nem fegyvert, nem selymet, nem füstert, hanem ker. kath. hitet hozott egy velencei férfi hazánkba. A Canal grandéból kiérve éppen szemközt találtuk Szent György nagyobbik egyházát (San Giorgo maggiore-t). Oda vonultunk a ragyogó nap teljes fényében s e feledhetetlen körjárat emlékével. Oda helyeztük Szent Gellért ereklyéit, a hol életében annyit járt, kelt, tanult s imádkozott.

Aznap este Szent Márk egyházának világhírű tere talán először hallotta a szegedi kath. tanítójelöltéktől előadott magyar himnusz s talán először tapsolta meg a velencei nép az előtte idegen éneket. Másnap, szept. 25-én még kétszer látta a díszbe öltözött magyar zarándokokat. Először reggel 9 órakor, a mint a Szent György templomba átvonultak az ünnepies hálaadó istentiszteletre s 12 órakor, midőn onnan visszatérve, a velencei kardinális-patriárka előtt tisztelegtek s a szíves fogadtatást megköszönték. Szent György mai temploma nem az többé, a melyben egykor Szent Gellért imádkozott s szent misét mondott, ezt 600 évvel később építette Palladio, de kétségtelenül ugyanazon helyen áll s azért bizonyára érthető meghatottságunk midőn azon helyen hazánk Szűz Mária képével ékített lobogóját a csanádi püspök megáldotta, midőn a szent misét a Mindenhatóknak bemutatta s érthető a csanádi püspöknek könnyei, midőn Szent Gellért ereklyéi előtt hálát adott az Ur Jezusnak, hogy Szent Gellértet hazánba vezérelte s üdvösségünk egyik eszközévé tette.

Még két dolog jutott e közben eszembe. A velencei nép megtapsolt két díszruhás magyart s pedig az egyiket Seemayer-nek, a másikat Rajnernek hívják s lehet, hogy nagyatyjuk még nem beszélte a magyar nyelvet. Vajjon tévedt-e nép? Nem, mert e férfiak valóban magyarok bár származások nem ér föl Árpádik. Magyarok lettek szívben, nyelvben s ruházatban, megmutatták ezt azzal, hogy magyar zarándoklatba magyar zászló alá állottak. S már most melyik álláspontnak van igazsága? Hunnak-e, a mely szerint csak Henczidától Bonczidáig terjed a magyar s a többi mind »jött-ment«, vagy annak a mely a legerősebb kötelékekkel, a vallásos egység kötelékével köti a magyarhoz az idegen származású s pár emberöltő alatt magyarrá teszi, s midőn a jó Isten is úgy akarja Hunyadyakat, Zrinyieket teremte?

A másik dolog az volt, hogy éppen ezer évvel ezelőtt a pogány magyarok vakmerően megtámadták Velenczét, de természetesen vereséget szenvedtek. Most a keresztény magyarok képből márványlapokon is megörökített, örvendező fogadtatásra, szeretetre találtak.

Legyen az is egyik diadala annak a ker. kath. vallásnak, a mely nem semmisíti meg, hanem testvérekké teszi a nemzeteket, legyen e tudat is egyik emléke a velencei arany napoknak. K. J.

A hét krónikája.

Sár, vagy por?

Félünk az esőtől.

A felhők kezdenek összegyűlni az égen, de a politika egén is.

Nem tudni, mi lesz belőle: vihar vagy csendes eső? Csak a vége bizonyos: sár.

Nagyváradon, különösen e sorok szerény írójának veszedelmet jelent a sár legujabb időkben. Elég szerencsétlen vagyok u. i. a nagy-piaczon lakni, a hol eddig nem volt semmi-féle járda. Az ottani három tanintézet igazgatói buzgalmukban felirtak a tanácshoz, adjon az odajáró gyerekekre való tekintettel járdát. A tanács összetült és hordatott az iskolák környékére térdig érő homokot.

Ezzel a járda kérdés alaposan és gyökere-
sen meg van oldva: a járdán nem jár arrafelé
senki sem.

Utóvégre a bokáig érő por mégis csak
kellemesebb, mint a térdig érő homok.

De ha eső talál esni, akkor nem homok és
por, hanem csak sár és sár közt lehet válo-
gatni; a mely választásnak ismét csak egy alak-
zat fogja busás hasznát látni: a suszterem. Igaz,
hogy az én zsebemből nem. Mert ha a tanács
cipőgyilkoló járdát adott, adjon cipőjavítási
illeték-egyenértéket is. Ezért fogok folyamodni
a legelső eső után.

S ha elutasítanak?

Felebbezek!

Felebbezések.

A felebbezés ugyanis kezd Nagyváradon di-
vatba jönni.

Hajdanában Istenben boldogult Justh Sán-
dor bátyánk volt az állandó felebbező. Később
rátestálta ezt a kellemetlen hivatalt Szokoly
Tamásra. A derék ügyvédnek azonban elég
felebbezni valója akad a saját fizető védenzei
érdekében, mit felebbezzon a város javára is?
Hiszen Nagyváradot már ugyanis végrehajtással,
liczítációjával fenyegeti Wlassics, ez ugyan nem
fizet.

Ellenben fizet a felebbezésért az ellenpárt
válogatott gorombaságokkal. Igazán nagy bátor-
ság Hoványi Gyulától és Kazay Kálmántól, hogy
ezekkel a gorombaságokkal szembe mertek
szállani s egy kerek klikk akaratát nem enge-
dik érvényesülni a város akarata helyett.

Anakronizmus.

Ez is csak nagyváradai szokás. Nálunk
akárki nyer, a közönség veszít. Épp úgy, mint
a lóversenyeken, a hol Tisza István gróf nyert
váratlanul s a közönség kétszer veszített hatalmas
összeget.

Szüksége is volt a Tisza-névnek egy kis
nyereségre, mert ezen a héten sok vereség
érte. Apponyi Jászberényben még csak nem is
tartotta érdemesnek foglalkozni velük, pedig
hej beh sokan szerettek volna ez alkalommal
neki rontani a nemes grófnak! Nem adott nekik
alkalmat Apponyi; még a heveskedő Szent-
iványit is csillapította:

— Anakronizmus!

De azt nem mondta meg, mi az anakro-
nizmus? Szentiványi beszéde-e, vagy talán
inkább Tisza Kálmán, a kopott ketyegő?

A ki tudja, értse meg.

Kakuk óra.

A másik vereséget maga Tisza Kálmán
mérte saját magára. Alig ketyegte el Nagyvára-
don a tizenharmadik órát szokott pontosságá-
val, Pápán az órák még érdekesebb fajtáját
mutatta be.

A kakukkos órát.

Egy kis ajtó kinyílik s kijön egy pöttön em-
berke. Meghajlik jobbra balra, aztán kihuzza a
kardját, vitézül vagdalkozik jobbra-balra, me-
gint meghajlik s a gyerekek örvendező kiálto-
zásai közt eltűnik. Milyen vitézül tud har-
czolni!

Igy próbált vagdalkozni Tisza Kálmán is
Pápán a pápa, a katholicizmus ellen. Persze,
csak ő és a gyermekek voltak elragadtatva a
szép hatvágásaitól. Sőt még a felnőtteknek is
tetszik az ilyen érdekes figura.

Milyen régi óra s mégis milyen jól
mozog!

Az igaz, hogy az ütése sem pontos. De
mulatságnak igen kedves, ha nem is kel-
lemes.

Pénzügyek siralma.

Csak az a bosszantó, hogy ilyen alkalmak-
kor mindig odabiggyesztik:

Nagyvárad szeretett képviselője.

Nekünk mindenképp csak a veresség jut.
Még a pénzügyekben is. Pedig a statisztika a
megmondhatója, hogy nem szűkölködünk fináncz-
kapacitás-specziesben.

Nagy nehezen sikerült a tulkiadásokat
17%-ról 12%-ra leszállítani s erre büszkék
vagyunk.

Ellenben a bevételeket nem emelték egy
vassal sem. Sőt a tanácsnak majdnem sikerült
a bevételeket leszállítani a kiadások helyett.

Jövőre ne legyen tehát meglepetve a kö-
zönség, ha ilyen eredménye lesz a zárszám-
adásnak:

Bevételek leszállítva 50%-kal.

Kiadások felemelve 50%-kal.

Es ez megtörténik a fináncz-zseni-speczies
ősi hazájában, Nagyváradon.

Avagy ezek az adófizetésnél nem bizo-
nyulnak olyan nagy tehetségeknek?

Mikor a szám semmi.

Ez az, a mikor a szám nem pótol min-
dent. A mint azt Szivák Imre is őszintén be-
vallotta, mondván, hogy a liberális párt azért
nem tud semmit produkálni, mert nagyon so-
kan vannak.

Nálunk sem ártana a városházán egy bi-
zonyos pártárnyalattól felállani valakinek s ki-
jelenteni:

— Nem ér ez így semmit. Sokan vagyunk,
minden jó dolgot megakasztunk, semmi jót
nem csinálunk. Ellenzéknek maradjon itt egy
harmadrészünk, a többi fölösleges.

Akkor nem kellene felebbezni és a miatt
nem kellene némely lapoknak köhögni.

Színészek vonulása.

No de reméljük, ha megnyílik a színház,
egy kissé elterelődik a figyelem ezekről a nem
kellemes közdolgozokról. Nem fogunk kutatni
megtalálhatatlan kvalifikációt, hanem csak
olyan minősítést, a mi látható és hallható (fő-
leg a hölgyikéknél).

Öreg férjek és gazdag (de nem csinos) fe-
leségek éppen azért várták aggódva a tegnapi
déllelőtti alföldi vonatot s nagy volt a boldog-
ság, mikor látták, hogy a bevonuló kocsi nem
mesésen elegáns színészekkel és még mesés-
ben fess színésznőkkel, hanem csupa szakállas
oláh papokkal van tele.

— Hisz ez nem is veszélyes társaság!

Nem a' csak Mangra Vazul jött a tábor-
karával.

De azért a rettegett veszedelem sem ma-
radt el. Délután hosszú sor kocsis vágtatott vég-
ig a Fő-utcán s a nagyváradai sétáló öröm-
repesve (részben dühös oldalpillantásokkal) üd-
vözölték a kedves színházi élet kezdetének hir-
detőt.

Első fellépésük nagyon tetszett: egy fiak-
kerben hatan, konfliban hárman ültek csak, a
mi gondos takarékosagra vall.

Hanem ha a színésznők is ilyen takaréko-
sak lesznek mindenben . . .

Művészeti siker.

A jövő zenéje a művészet. Ennek érdeké-
ben működik most a Szigligeti-Társaság nagy
buzgalommal és bizonyára fényes eredménnyel.

Olyan lelkes rendezőség, mint a melyet
összeállítottak, csak sikeres munkát végezhet.

Egy fényes sikert már is följegyezhet a bi-
zottság: e sorok szerény íróját, egy leendő

megátalkodott agglégényt megházasítottak és a
feleségem nevét vették be a rendezőség közé!
Minél kevesebb részvétnyilatkozatot kér

K. A.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park)
nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél
1-ig és d. u. 8-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön
d. u. 8-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Szept. 30. Az iparos ifjak szüreti mulatsága a Sasban.
Szept. 30. Országos kerékpár-verseny Nagyváradon a
Sporttéren, d. u. 2 órakor.

Szept. 30. A hegyközség közgyűlése a városházán d. e.
11 órakor.

* **A Szt. László templom renoválása.** Két
hét óta állandóan nagy néptömeg álldogált a
Szt. László-templom körül s akinek arra vitt
el utja, el nem mulasztotta, hogy fel ne tekint-
sen a templom tornyára, amelyen állandóan ott
dolgozott egy derék, de vakmerő iparos segéd.
Pethő Pálnak hívják ezt a fiatal legény embert,
aki igazán megérdemli a kenyeret, amelyet ne-
héz munkájával keres. Valóságos látványosság
számba menő produkció volt maga az, hogy
állandóan egy trapez-féle keskeny hintapadon
ülve dolgozott (festette a toronysisak bádögját),
mely egy csigával a kereszthez volt erősítve.
Hogy pedig ezt a trapezt a kereszthez erősít-
hesse, a villámhárítón kellett felmászni. Olyan
könnyedséggel dolgozott ott, mintha a legszí-
lárdabb talajon állana; s az oda való felmá-
szást olyan csekélységnek vette, hogy nem egy-
szer leszállott a magasból — cigarettát vásá-
rolni. Pethő Pál holnap befejezi a munkát s
azután hazamegy, beáll ujoncz-bakának Szabad-
kán, ahonnét bizonyára Budapestre küldik —
a léghajós osztályhoz. Pethő különben Kladek
János jászai vállalkozó segédje, akinek olyan
nagy e nemű vállalata van, hogy most egy-
szerre 18 helyen dolgozik, mindenütt templo-
kat épít és renovál. A Szt. László-templomon
most csak a bado-festést csináltatja meg a
kegyur, a nagyváradai lat. szert. káptalan; az
épület renoválása a tavaszra marad.

* **Bérmálás Tóttelenen.** Dr. *Belopotoczky*
Kálmán tábori püspök, nagyváradai kanonok ma
végzi be bérmautját Tóttelenen, hol egyuttal a
csatári hívek is fognak bérmálkozni. A tábori
püspök, ki tegnap érkezett vissza békésmegyei
bérmautjáról, reggel 7 óra után indul kíséret-
ével a bibornok kocsiján Tóttelenre, hol
bandériummal várják az illustris főpapot.

* **Áthelyezett kir. herceg.** Ismeretes ol-
vasóink előtt, hogy a Zágrábban nemrég meg-
tartott kath. nagygyűlés alkalmával *Lipót Sal-
vator* főherceg táviratilag üdvözölte *Strosz-
mayer* püspököt, a szomorú hirre vergődött
izgató szláv püspököt. Ez a távirat udvari kö-
rökben kinos hatást keltett s ennek követke-
ményeként tekinthető a következő rendelet,
mely a hivatalos lap tegnapi számában je-
lent meg:

Ó császári és apostoli kir. Felsője Lipót
Szalvator főherceg altábornagy ur ő Fensé-
gének, a 36. gyalog hadosztály parancsnoká-
nak, a 25. gyalog hadosztályhoz hasonló mi-
nőségben való áthelyezését legkegyelmesebben
elrendelni méltóztatott.

* **Kegyadomány.** Dr. *Schlauch* Lőrincz
biboros püspök havi kegyadományja, 600 korona
október 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a
koldusápoló intézetben.

* **Hajszja egy betörő után.** Nagyszerű fogást tett tegnap este a nagyvárad rendőrség. A budapesti főkapitányság táviratilag értesítette rendőrségünket, hogy egy *Bozsik* György nevű ember a fővárosban betört és sok ékszert, azonkívül 382 korona készpénzt elemelt és a lopott tárgyakkal valószínűleg Nagyvárad felé vette útját. A sürgöny délután 5 óra tájban érkezett meg, mire a széleskörű nyomozást megindították és nem is eredménytelenül.

Pataky Károly rendőrfogalmazó egy órájattal indult utána és az Ujváros összes mulatóhelyeit felkutatta, míg a másik óráját Olasz városrészbe küldte. Ennek az órájattal a vezetője *Grenyo* István rendőrtizedes egy pinczériől megtudta, hogy a keresett betörő pár percczel előbb elment a vendéglőjükből és Aldás-utca felé ment.

A rendőrtizedes utána sietett s a mikor a rendőrt az utca sarkán álló *Bozsik* észrevette, eszeveszett szaladással iramodott végig az Aldás-utcán, keresztül a Körözs-korzón, a merre a rendőr szintén szaladva követte.

A betörő ezután a Nagy Sándor-utczába, onnan a Széchenyi-térre szaladt, s már el is menekült, a mikor *Grenyo* rendőrtizedes kiabálására arra menő négy joghallgató útját állotta, s így sikerült is a rendőrtizedesnek nyakoncsipni a gazembert.

Erre bekisérték a rendőrlaktanyába, a hol *Pataky* rendőrfogalmazó hallgatta ki.

A szaladástól és félelemtől lihegő betörő remegve, minden tagadás nélkül bevallotta az egész lopást. Elmondta, hogy *Pecze-Szöllősről* származik és már régóta tartózkodott Budapesten.

A motozásnál nem találtak nála semmit, mire *Pataky* rendőrfogalmazó kérdésére bevallotta, hogy mikor hajszolták, az összes holmit egy zsebkendőbe bekötve, bedobta Széchenyi-téren egy kertbe.

Ezen vallomás alapján a rendőrfogalmazó tényleg meg is találta a polgármester kertjében.

A kis csomagban egy tula órát arany láncszal, három arany gyűrűt és két darab öt koronást találtak. A többi hiányzó pénzre azt mondta, hogy elköltötte, a mi nem felel meg a valóságnak, mert a rendőrség már annak is a nyomában van.

A sürgönyben a nála talált 3 aranygyűrűről nem volt szó, s így valószínű, hogy azokat utközben szerezte be.

Jelenleg már a rendőrség börtönében pihen a nagy futás fáradalmait.

* **Nem lesz villamos elgázolás.** Kevésszer volt izgatottabb városi közgyűlés, mint mikor a villamos vasut ügyét tárgyalták. Hogy a közuti párt honnan merítette azt a feltétlen bizalmát, hogy a Trösztnek reális, csengő forintokban megfogható ajánlata daczára is a közuti mellett korteskedett, korteskedett oly szenvedélyesen, hogy csak a legszubtilisabb taktikai fogásokkal tudta a Tröszt kezéről elűzni a koncessziót, ezen bizalom alapját nem ismerjük, de jó volna, ha most elő állanának vele.

Hogy a közutinak nem volt a villamos vasutra pénze, azt tudtuk, hogy most sincs, azt is tudjuk s hogy nem is lesz, több mint valószínű, hisz már újból lefelé jár a koncesszió és még csak hire-hamva sincs a villamosnak.

Most azonban forduló ponthoz ér a kérdés. Illetékes helyen a jövő hó közepén határozni a vasut engedélyezés ügyében s az engedélyes vállalkozó tartozik jövő év márciusában hozzá fogni az építéshez.

Gondolom holmi 252,000 koronáról is van itt szó, melyet az engedélyes tartozik a város kasszájába befizetni, melynek kamata már be van véve az ideai költségvetésbe, de csak papirosan.

Ime, a villamos vasut gyönyörűséges állapota, mi mellett igen gyenge vigasztalás az, hogy még a koncesszió a közuti kezében van, addig nem lesz villamos elgázolás városunkban, mert villamos sem lesz.

* **Megjötték a színészek!** Délelőttre várunk őket s helyettük nem csekély meglepetésre *Mangra* Vazul jött meg. Pedig ott volt már egynehány színházlátogató ur, a kik ugyan-csak türelmetlenül nézegették az órájukat. Valaki azt is mondta:

— Nem bírja a vonat a sok színészt.

— Dehogy nem! felelt valaki. Hiszen üres a zsebük.

De bizony csak nem jöttek s a kigyúlt közönség kedvetlenül hazaoszlott.

Délután fél hatkor érkeztek meg valósággal és vissza vonhatlanul. Fürgén ugráltak le a kocsikból, mint az könnyűkedélyű és könnyű zsebü bohémekhez illik, aztán épp olyan gyorsan egy-kettőre kocsikba ültek s hosszú sorban hajtattak végig a Fő-utcán.

Ez a nagy gyorsaság nem tetszett néhány leendő színházi smokknak. Annál jobban tetszett azonban *Jelinek* bátyáknak, mert így legalább egysorjában hajtattak végig a boltja előtt. Ki is állott a boltajtóba s úgy számlálta az anyagot.

— Egy csokor, két csokor, három csokor... sok csokor! Pattanj gyerek, mondd meg odahaza, ezentul puskával őrizzék a rózsáimat!

* **Dankóék elutazása.** *Dankó* Pista, a magyar nótakirály tegnap tartotta búcsúelőadását a Bazar éttermében, hol rendkívül díszes és nagyszámú közönség volt jelen és hálás tapsokban és éljenekben részesítette a szerény művészt, ki annyi kellemes estét szerzett a váradiaknak. Tegnap délelőtt utazott el a társaság Szabadkára, honnan Szolnokra fognak rándulni, Szolnokról pedig Budapestre, hol is az Orient kávéházban fognak játszani. A távozó nótakirály megígérte, hogy a jövő nyáron ismét ellátogat Nagyváradra, s így ismét alkalmunk lesz majd gyönyörködni a lélekemelő magyar nótákban.

* **Gyászrovat.** *Járossy* Károly dr. a nagyvárad kir. ítélőtábla egyik kiváló bírása tegnap hosszas betegség után Budapesten elhunyt. Halálát két leánya s kiterjedt rokonsága gyászolja. A gyászhirre a kir. ítélőtáblán és a törvényszéken kitértek a gyászlogót. A bánatos család iránt általános a részvét városunk előkelő társadalmában, melynek az elhunyt kedvelt és szeretett tagja volt.

* **Eljegyzés.** *Nagy* Károly vasuti altiszt tegnap tartotta eljegyzését *Gál* Antal helybeli polgár kedves és szeretetreméltó leányával: *Mariskával*.

* **Újjá épített iskola.** A közel 3000 forint (6000 korona) költséggel renovált *Pecze-Szöllősi* róm. kath. elemi népiskolában a beiratások f. év okt. hó 1—3-ig lesznek s így az 1900—901. évi tanév f. év október 4-én veszi kezdetét. A nagyobb mérvű építkezés *Pecze-Szöllős* nagylelkű plebánosának közbenjárására egyházi alaptól, Főmagasságu Bibornok püspökünk engedélyezése folytán történt.

* **Országos szédelő.** Alig van nap, hogy *Goldenthal* Zsigmond volt nagyvárad órás ne hallatna magáról. Nagyváradon nem üzhette szédelőseit s most ugyszólván az egész vidéket boldogítja gaz manipulációjával.

A tulkai tudósítónk értesítése szerint a multkor Tulka községben járt s azt mondta, hogy ő „*Goldstein*” nagyvárad órás s most a vidéken órajavitással foglalkozik.

A szokott hízogó modorával sikerült is hálójába keríteni *Weisz* Ignác ottani kereskedőt, a ki felesége aranyóráját adta át javítás végett.

Sokáig várták vissza *Goldenthal* Zsigmondot, az azonban csak nem iött vissza. — *Weisz* ekkor rosszat sejtett és feljelentette a szédelőt, mikor azonban keresték a községben, már csak hült helyét találták.

Most mindenütt kutatják a svihákat, a kinek számtalan hasonló eset van a róvásán.

* **Egy praktikus találmány.** *Huszár* E. érdekes ajánlattal lép a tanács elé. Ugyanis fényvetésekkel eszközölné a reklámhirdetéseket a színház vaskortinájára az előadás megkezdése előtt és felvonásközökben, melyek a praktikust az érdekessel igen szépen egyesítik. Praktikusak a hirdetések, mivel a fényugarak a vasredőnyön semmiféle nyomot maguk után nem hagynak. Érdekesek a hirdetések a kivitel művésziességénél fogva is. *Huszár* E. ugyanis igyekeznék fog lekötöni a közönség figyelmét a hirdetések megragadó szinompájával és változatos kivitelével. A hirdetések könnyen olvashatók lesznek és a szemre lehetőleg kellemes benyomást tesznek. Mindenesetre szép volna s részünkről óhajtjuk, hogy ezen egészen új találmányt színházunkban annyival is inkább engedélyezné a városi tanács, mert még e találmány sehol nincs meghonosítva csak Németország fővárosi színházaiban, hol a legnagyobb tetszéssel találkozik és a feltaláló *Huszárnak* közeli rokona s csakis neki engedélyezné az új s mindenesetre érdekes reklámhirdetéseket.

A városra nézve nemcsak kellemes volna e terv kivitele, hanem egyszersmind szép anyagi haszonnal is járna, mivel az ügyes vállalkozó 10 évre 20,000 koronát fizetne a városnak a pusztá engedélyért.

Részünkről ajánljuk a tanács pártfogásába a szép és minden tekintetben életrevaló találmány elfogadását annál is inkább, mert tudvaleg az is szóba került, hogy a vasfüggönyre hirdetéseket *mázoljanak*. Ez a *Huszár*-féle találmány szebb, eredetibb, és a mi fő: nem rontjuk vele a vasfüggönyt.

* **Gyurkovits Vincze temetése.** Nagy részvét nyilvánulása mellett ment végbe tegnap délelőtt *Gyurkovits* Vinczének, a gróf *Zichy* uradalom inspektorának a temetése uri-utczai lakásából. A temetési szertartást *Dencs* János cz. kanonok végezte segédlettel; ezután a 4-es fogatu üveges halottas kocsira helyezték a díszes érczkoporsót s az olasz-i plebánia templomba ment a gyászmenet, hol a megboldogult lelke üdvéért gyázmise tartatott. Innen az olaszii közsirkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezték a megboldogult hamvait. A díszes koporsót elborították a szebbnél-szebb koszoruk a következő felirásokkal:

Szeretett bátyámnak — Cornél és Sarolta.

Felejtethetlen bátyjoknak — a gyászoló testvérek.

Szeretett jó rokonnak — a gyászoló rokonság.

Szeretett nagybátyjoknak — Nádor és Gizella.
Hálás megemlékezésül — Gróf *Zichy* Ágoston.
Tisztelet és részvét jeléül — *Cseresznyés* Albert és családja.

Részvéte jeléül — Özv. *Wöber* Jánosné.

Tiszteletök jeléül — A bihar-diószegi uradalom.

A díszes temetést *Weiszlovits* Adolf és fia rendezte a legnagyobb rendben.

* **Elveszett.** A *Rimanóczy* szállótól a pénzügyigazgatóságig, a fő-utczán keresztül elveszett egy női óra, több zsuzsuval. Az óra nem értékes, de kedves emlék volt. A károsult uri leánya kéri a becsületes megtalálót, hogy az órát akár a rendőrségen, akár lapunk szerkesztőségében átadni sziveskedjék illő jutalom fejében.

Betyárvilág Somogyban.

Somogyban megint életre kelt a betyárvilág. A *Bakony* rengetege biztos menedéket nyújtott *Patkó*, *Sobri* s az utánuk következő haramiáknak. A mint az erdősegeket irtani kezdték, szűkebbre szorult a kör, melyben a betyárok mozoghattak s ha a pandurok ki sem irhatták a »szegény legényeket«, a csendőrintézmény szervezésével teljesen leáldozott a betyárvilág napja.

A mikor *Lakócsa* alatt, *Pottonyban*, zord, havas téli éjszakának idején rettenetes küzdelem után agyonlőtte *Baksay* csendőrszázados az utolsó rablóvezért, azt lehetett hinni, hogy ezzel a betyárral magva szakadt a haramiáknak Magyarországon. De nem egészen így áll a do-

log. Megint fegyveres rablók barangolnak Somogyban, sőt a baranyaiakat is megtisztelték látogatásukkal.

A denesházai erdősegből üzengettek be a falvakba élelemért, apró pénzért. Fegyvert eddig nem használtak. A banda vezére **Kényes Gyula**, a ki 8—10 legényvel, fegyházviselt banditával portyázik a somogyi puszták körül. Hegyessy János, a szigetvári főszolgabíró néhány csendőrrrel nyomukban járt s a szigetvári járásból el-elriasztotta őket a kaposiba. Néhány pinczefeltörést követek el s vásárosok útját is állották. Aligha tart sokáig ez a gyöngyélet, mert a csendőrség nagyon erősen nyomoz.

Az elfogott iharosberényi Fülöp Józsefet, a ki számos rablást és betörést követett már el, szembesítették Niklán és Gomban azokkal az emberekkel, a kiknél a rablók éjjel megjelentek s nem ismertek rá, hogy ez lett volna náluk. Fülöp alibijét is igazolta, hogy hol volt ugyanabban az órákban, a mikor Berzsénye Sándorhoz betörték. Bebizonyult, hogy Fülöp József nem volt egyik helyen sem.

A nyomozást most más irányban folytatják. Egyik estén beállított a mérő Gál János tokaji pusztán egy csavargó; erős közép termet, kanászosan kipödrött pajusz, szürke nadrág, kék mellény, fehér pityke gombok; derekában egy új bőrtáskában egy új revolver volt. Beszédbe eredt az ifjú Gállal, a cselédekkel s kérdezte, merre az ut Dadára? A cselédség egy dolmányt is adott neki. Nem követelt semmit. Fölfeküdt a szalmakazalra, kialudta magát s tovább ment.

Mérőből lovaspostával azonnal tudatták a látogatást a pécsi csendőrpáncsnoksággal. Ez az ember állítólag most szabadult ki a soproni börtönből s ez lett volna a betörő az említett helyeken. Már azelőtt volt Somogybans ismeri az egész vidéket. Minden irányban megtétek a legszigorubb intézkedések, hogy kézrekerüljön.

Csütörtökön este Toponáról Hönig nagybérlőnél jártak rablók s mindkét irányban szigorú intézkedések történtek a csavargók kézrekerítésére.

IRODALOM.

A nagyváradi képművelés.

Az orsz. képművelési társulat részéről ma értesítés érkezett dr. Radó Ignácra, a nagyváradi képművelési művelési rendezőségének elnökéhez, hogy az államvasutak igazgatósága a szeged-nagyváradi képművelési társulat kért árnyékművelési társulat igazgatósága szives készséggel ad köcsön tíz nagy vendégfalat és teremkiállításra 200 folyóméter (167 kiló) peluche díszítő szövetet. Kiállításba helyezi az értesítés továbbá, hogy a szegedi tárlat képein kívül még mintegy 30 nagyobbabású kép érkezik Váradra, a melyek már október 10-én fognak Budapestről utnak indítani. Ezek a nagyobb szabású képek nagyobbára a Vahay, Baditz, Spányi, Jendrasik, Benedek, Sányik, Ipolyi és Kernsok műtermeiből kerülnek ki. Ezekon kívül Pálya Celestin jelentette be tíz darab miniatúr képét.

A kiállítás tehát igen gazdagnak ígérkezik, olyannak, a milyen nem minden évben látható a budapesti tárlatokon sem. De nem kis gondot fog adni a rendező bizottság művelési szakosztályának az a feladat: miképen helyezze el mindezt a múkincset úgy, hogy azok kellően érvényesüljenek és hogy egyes művész urak

az elhelyezésért meg ne aprehendáljanak. Azt hisszük, ez utóbbi feladat a lehetetlenségek közé tartozik.

A rendező bizottság tagjaihoz, kiknek névsorát tegnap közöltük, a Szigligeti-Társaság elnöke a következő felkérést küldi, melynek expedálása most van folyamatban.

Van szerencsém értesíteni, hogy a Szigligeti-Társaság 1900. szept. 28-án tartott választmányi ülésében a nagyváradi őszi képművelési kiállítás rendező bizottságába be lett választva.

A mikor ezt b. tudomására hozom, felkérem, hogy megválasztását szívesen fogadni és a szép és nemes ügyet nagybecsű hathatós támogatásában részesíteni kegyeskedjék.

K. m. f.

Rádó Ödön,
elnök.

A rendezőség névsorából tévedés folytán kimaradtak: Beroldingen Lili grófné és Huzella Gyula, a kik művelési szakosztály, nemkülönben Erdélyi Zoltánné és Marton Manóné, akik a társadalmi szakosztály tagjai.

EGYESÜLETEK

Meghívás. A »Biharmegyei Orvos-Gyógygyógyászati- és Természettudományi-Egylet« folyó évi október hó 1-én délután 5 órakor (Uriutca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Kelt Nagyváradon, 1900. szeptember hó 27-én. Dr. Edelmann Menyhért, egyleti titkár.

Választmányi ülés. A »Nagyváradi Pinczér-egylet« választmánya e hó 28-án délután 4 órakor tartotta rendes havi választmányi ülését az egylet helyiségében, Stern Hermann elnök vezetése mellett. Elnök a választmányi ülést megnyitván, szép szavakkal emlékezik meg az aradi ünnepélyről, minek következtében elhatározott, hogy az aradi ünnepélyek rendező-bizottságának köszönő átirat küldendő. — A pinczér szakiskola felállítását örömmel üdvözlöi és annak költségeihez 200 koronával hozzájárul. A havi pénztári jelentést tudomásul vették és egy elhalt tag temetési költségeihez 30 koronát kiutaltak. Több apróbb tárgy elintézése után az ülés este 7 órakor ért véget.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: Dr. Imrik Péter.

2088 Almásy László — Sisa Mihály — helybenhagyva.

2089 Perin Szavéta — Perin Paulina — helybenhagyva.

2506 Kohn Miksa — Györgyi Antal — rendelet.

2927 Ugyan abban az ügyben jelentés — csatolás.

Előadó: Bócz Géza.

1498 L. Balogh Juliánna — L. Balogh Mihály — részben megváltoztatva.

2733 Baczorszki Jánosné és neje hagyatékában zárlat — feloldva.

2734 Buder Petruné hagyatékában árverés — megváltoztatva.

2762 Koszor Vaszali hagyatékában zárlat — megváltoztatva.

2797 Márkis Nikolae hagyatéki ügye — rendelet.

2807 Moesári Nándor hagyatékában kiutalás — helybenhagyva.

S P O R T.

Lövész-verseny.

A Nagyváradi Polgári Lövész-Egylet 1900. október 7-én, vasárnap szabad díjlövészettel rendez, egybekötve zárlövészeti- és tekdij-versenyyel.

A lövészet megkezdése október 7-én, vasárnap reggel 8 órakor, s azt három taracklövés jelzi.

A lövészet tart déli 12 óráig, 2 órai ebéd-szünet után kezdődik 2 órakor és alkonyatig tart.

Este hét órakor a díjak ünnepélyes kiosztása.

Nyolcz órakor társas vacsora a »Sport-pavillonban«, mely alatt Ő császári és királyi apostoli Felsége, Első Ferencz József koronás királyunk által 1890-ik évben egyletünknek ajándékozott díszes »Király-serleg« emlékének évfordulati szokásos megünneplése, a megállapított szabályok értelmében.

A társas vacsorán egy teríték ára 3 kor., előjegyezni lehet a körözendő iven, vagy a pénztárnál október 7-én, vasárnap déli 12 óráig. Részt vehetnek az egylet tagjai s azok meghívott vendégei.

A lövések hat táblára és három osztályban történnek.

Négy tábla mély lövés és körlövésre, 10 lövéses bárczákkal, két táblára verseny-körlövészet 3 lövéses bárczákkal, délután pedig az Emlék-táblán.

Az általános szabályok, lövődíjak és nyere-ménytárgyak a löcsarnokban megtekinthetők.

Nyereménydíjak a rendes négy czéltáblán mély lövésre:

Tiszteletdíjak Des Echerolles Kruspér Károly örökös főlövészemester ur ajándéka, ezenkívül 3 arany és 17 ezüst díj díszítve, a 21 legmélyebb lövés díjaztatik.

Ugyanezen táblákra 10 lövéses bárczákkal körlövésre. Tiszteletdíj a Lövészegylet ajándéka és még két arany és hat ezüst díj; a tiszteletdíjon kívül egy lövész csak egy díjat nyer.

Két versenykör czéltáblán három lövéses bárczákkal. Tiszteletdíj a Lövészegylet ajándéka, külön két arany és hat ezüst díj díszítve, az előbbi feltételek szerint.

A tekeversenyen egy arany és 5 ezüst díj.

A négy rendes táblán, valamint a versenykör czéltáblán díjak nyerésére 10 lövőcsa megváltása szükséges.

Ezenkívül az egylet tagjai által kitűzött nyere-ménytárgyak különböző lövésekre fognak kiosztatni, egyben felkérnek az egylet tagjai, hogy a kitűzni szándékolt ajándéktárgy díjakat október hó 7-én, vasárnap déli 12 óráig a lövődébe kiküldeni sziveskedjenek.

A t. cz. lövészeknek az egylet tulajdonát képező hét darab pontosan belőtt, hátul tölthető fegyver áll rendelkezésre, 10 löveg ára 60 fillér.

Értesítés.

A nagyváradi kerékpár egylet tagjait értesitem, hogy a f. hó 30-án este 8 órakor tartandó társas vacsora nem a Sport-pavillonban, de a Fekete Sas szálloda helyiségeiben fog megtartatni.

Egyleti tagok, valamint sportkedvelők tömeges megjelenését kéri

az egylet választmánya nevében

Knauer Károly,
titkár.

A tornakör működése. A nagyváradi tornakör a téli szezon közeledtével megkezdte működését. A fiatal egylet, mely a múlt évben oly szép sikereket ért el, egyesíti Nagyvárad

összes sportbarátait és jogosult reményekkel néz a jövő elé. Az egyesület kintin fiatal titkára az új szezon kezdetét a következő értesítéssel jelenti:

Értesitem a »Nagyvárad Torna Kör« tagjait, hogy a kör működését f. évi október hó első napján, azaz hétfőn este fél 6 órakor kezd meg a körnek a tűzoltó őrtanyán levő helyiségében.

Nagyvárad, szept. 28.

Jelinek Géza,
titkár.

IPARÜGY.

Értesítés.

Az ipartestület kebeléhez tartozó iparos polgárokat tisztelettel értesitem, miszerint a kormányhatósági jóváhagyást nyert újabb vásárvám és helypénzszedési szabályzat értelmében mind azok, kik a vásártereken heti vásárok alkalmával nem saját készítményű iparcikket árulnak, vásárvám és helypénz fizetésre kötelezve vannak, ellenben a saját készítményű ipari cikkek elárúsítói ezen fizetések alól fel vannak mentve.

E czélből felkérem az ipartestület kebeléhez tartozó mindazon iparos polgárokat, kik saját készítményű iparcikkeiket a heti vásárokon eladni szokták, hogy az ipartestületi tagsági díj könyvecskéiket maguknál tartsák, mert ennek felmutatása által igazolhatják áruik vámentességét a vámszedő városi közegek előtt.

Nagyvárad, 1900. szept. 30.

Bertsey György,
ipartestületi elnök

MULATSÁG.

A magyar állami alkalmazottak egyesületének fiókja folyó év október 7-én a »Fekete Sas« szálloda nagytermében az egyesület könyvtára javára jótékony célú táncvizsgalmat rendez. A táncvizsga sikerének előmozdítására Gerencsér József karnagy kintin vezetés alatt álló »evang. református egyházi énekkar« is közreműködik. A rendezőség a meghívókat már kibocsátotta s felkéri mindazokat, kik azt meg nem kapták s arra igényt tartanak, sziveskedjenek azért Lázár György irodavezető, kir. fogházörmester és Rákosi Ferenc kir. törvényszéki kapushoz fordulni.

Iparos ifjak szüreti mulatsága. A nagyvárad iparos ifjak egylete ma este szüreti mulatságot rendez a »Fekete Sas« nagytermében. S minden tekintetben sikeresnek ígérkező mulatság érdekességét emelni fogja a Göre Martsa lakodalmanak élethű bemutatása. A sikert különben biztosítja a rendezői gárda névsora, melyben csakis jó és kitartó táncosok vannak.

Meghívó. A Nagyvárad ipartestület Ifjúságának Önképző Egylete 1900. évi szeptember hó 30-án a »Fekete Sas« nagytermében az egyleti pénztár gyarapítására alföldi lakodalommal, nagy nemzeti zónaposta (képes-levelezőlapokkal) és táncszal egybekötött zártkörű szüreti ünnepélyt rendez, melyre kívül czimzett és b. családja tisztelettel meghívatik. Bertsey György egyl. elnök, Pintér Tamás egyl. alelnök, Németh Antal t. elnök, ifj. Cser János egyl. pénztáros, Zeman János egyl. jegyző, Nagy János, II. alelnök, Kovács Béla b. pénztáros, Nagy Imre e. gazda, Bereczki László, Kertész Gyula, Kovács Mihály, Köffer Béla, Malcz Mór, Mezei Lajos, Sallai Ferencz, Óvári Gyula, Óvári István, Varga Gyula rendező bizottsági tagok. Belépti-díj: Személy jegy 70 kr. Családjegy 3 személyre 1 fnt 50 kr. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók az egylet Szt. László-terti helyiségében és Nagy János Szt. János-

utcai fodrász üzletében. Kezdeté este 7 órakor. A meghívó másra át nem ruházható és kívánatra előmutatandó.

Az ünnepély sorrendje:

1. Göre Martsa lakodalma.

Irta: Göre Gábor bíró úr.

Személyek:

Göre G. bíró úr	Kováts Mihály.
Durbints Pál	Balogh Lajos.
Kántor	Sallai Ferencz.
Csupor Pál	Durkó Sándor.
Göréné	Ercsey Mariska.
Martsa	Fodor Karolina.
Óreg vőfély	Dvorcsik István.
Kis vőfély	Szolnoki Ferencz.
Kátsa)	Vántus Károly.
Vida)	Szoranek János.
Csicsa)	Kormány Károly.
Pista)	Pató Károly.

Idő szüret előtt. Történik: Lepénden Göre bíró úr házában.

2. Felvonulás szüretre, dallal, zenével.

Bírók: Bereczky László, Kovács Mihály, Sallai Ferencz, Varga Gyula.

Jegyzők: Köffer Béla, Óvári Gyula és Óvári István.

Ellenőrök: Zemann János és Rottensteiner Lajos.

Kisbírók: Pató Károly, Kovács István, Tóth Lajos és Tömpe János.

Postás- és pástortányok: Bugdán Vilma, Balogh Juliska, Boross Gizella, Cser Rózsika, Ercsey Mariska, Frei Matild, Frei Jozefa, Fodor Karolin, Gáll Mariska, Haláti Irma, Kovács Etelka, Madarász Erzsike, Mecséri Mariska, Mogyorósi Irma, Nagy Vilma, Nagy Mariska, Papp Erzsike, Paretonek Juliska, Rápolti Piroška, Reznér Berta, Steininger Gizella, Stinger Mariska, Szücs Irma, Valtner Blanka és Valtner Margit.

Postás- és pástortörök: Belme László, Deczki Sándor, Durkó Sándor, Gramantik Ferencz, Grünberger Dezső, Gradina Aurél, Kovács Gábor, Kondor Viktor, Major József, Nóbik Gyula, Óvári Gyula, Óvári István, Paretonek Mihály, Tahó Sándor, Tarsoly Lajos, Török Lajos, Sticz János és Zempléni Ferencz.

Községi dobos: Kelcz Róbert.

Szabad lopás. Zónaposta levelezés. Táncz.

Tudnivalók: A szabad lopás kezdete dobzóval leszön tudomásul adva. Azon hölgyek között, kik a zónapostán legtöbb levelezőlapot kapnak, ajándéktárgyak fognak kiosztatni.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Franziából fordította: K-6.

53.

— Ha szabad kérdeznem, nemde a ház-
mester urral van szerencsém beszélni?

— Igen, uram.

— Ön egy nagy szolgálatot tehetne nekem,
szólt csendesebben.

— Ha lehetséges.

— Engem a főnököm küldött, a ki nagy
szőnyegkereskedő a Jeüneurs-utcában, hogy
kérdősködjem valami Dubreuil ur után, ki
ebben a házban lakik és nagy megrendelést
tett czégünknek. Ön tudja, hogy a mai világ-
ban óvatosnak kell lenni az embernek.

— Bizony, gyakran olvassa az ember az
ujságokból . . .

— Ugy van, ha tehát ön szives lenne . . .

— Az igaz, hogy Dubreuil ur itt lakik, de
én nem sokat mondhatok róla.

— Itt nem lehet jól beszélni, de ha meg-
engedi, hogy felajánljam . . .

— Szivesen.

Bementek a szomszédos kávéházba, hol
Lerouge folytatta:

— Nos uram, mit tud ön?

— Én nagyon keveset tudok Dubreuil ur
dolgairól, csak két hónapja van itt; vidékről
jött, a hol gondolom, megházasodott. Két-három
hét mulva el akar menni Amerikába, hol ha-
zája van.

— Vidékről jött! Bizonyosan Berryből.

Lerouge Berryt mondott, de épen úgy
mondhatott volna akármi mást is.

— Nem hiszem, de nem tudom. Nagyon
derék, udvarias emberek, ha ő, vagy a felesége a
páholyom előtt elmegy, mindig előre köszönnek.
A vén cselédjükről már nem mondhatnám azt;
mogorva, szóval, most két napja vendégeik
jöttek onnan, a hova ők is valók, a feleségem
kérdezte tőle, hogy kicsodák, micsodák, hiszen
az asszonyok, tudja, milyen kíváncsiak, de nem
lehetett egy szót sem kivenni belőle. A nevüket
sem tudnám, ha egy levelet nem láttam volna
véletlenül, mely nekik jött.

— Nagy lakást tart Dubreuil?

— Nem, a Frémont család nem nálunk
lakik. Hárman vannak, az apa, az anya és egy
kisasszony. Dubreuil ur a 27. szám alatti foga-
dóban bérelt nekik szobákat.

— Hát mit gondol, lehet Dubreuil urral
nagyobb üzletet kötni?

— Nem tudom, de azt hiszem, hogy igen.

Nagyon köszönöm a szives felvilágosítá-
sokat.

Beszélgettek még egy darabig, azután el-
váltak. Lerouge persze mindjárt az említett
fogadóhoz sietett.

— Itt nehezebb lesz a dolog, gondolta
magában, mert most mindenki el van foglalva,
de majd meglátjuk.

Elment a kapu előtt és benézett, hogy nem
lát-e valakit, a kivel beszélgetni lehetne. Éppen
akkor jött ki egy szolgáló, vállán máhával, me-
lyet egy szekérre tett fel. Ezt megszólította.

— Lakik itt egy Frémont nevű ur a csa-
ládjával?

— Igenis, a 15. és 16. számú szobákban, de
most nincsenek itthon.

— Igazán? szólt Lerouge lehangoltan. Pe-
dig a város másik végéről jöttem ide hozzá.
Megirta nekem a vidéki czimét, de elvesztettem,
azt akartam meg kérdezni tőle. Nem tudná
véletlenül megmondani.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A király Görzben.

Görz, szeptember 29. (Saját tud. távirata.)

Mikor a király Görzbe érkezett, a polgár-
mester lendületes szavakkal üdvözölte, mire a
király meleg hangon olaszul a következőket
válaszolta:

Öszintén örülök, hogy hosszú idő után
ismét eljöhettek szép városukba, melynek
lakói számos bizonyítékát adták hű szerete-
tüknek és ragaszkodásuknak. Szivesen idő-
zőm önök közt, látva a város haladását,
mely mindig állandó uralkodói gondoskodá-
som tárgya marad.

A Via Giardino végén felállított emel-
vényen a görzi hölgyek üdvözölték a királyt. A
király kiszállott a kocsijából s több hölgynek
kezet nyujtva megköszönte üdvözlétüket.

Ezután a Szt. Ignác-ról nevezett templomba
ment, a hol Te Deum-ot hallgatott.

Mamuzics Péter holttestét meg- találták.

Szabadka, szept. 29. (Saját tud. táv.)
A tegnap oly szerencsétlen véget ért Ma-
muzics Mátvás szabadkai prépost-plebá-
nos holttestét ma reggel a tóban meg-
találták a palicsi halászok.

Vasváry Pál gyilkosa meghalt.

Torda, szept. 29. (Saját. tud. távir.)
Torda-Topánfalván tegnapelőtt meghalt
Zeffér Péter 74 éves oláh paraszt, a ki

Vasváry Pált megölte. Temetésén nagy közönség vett részt, köztük *Andrejka Mihály* és *Engedi Klement*, a híres *forradalmi tribunok*.

Egy híres cigányprimás halála.

Budapest, szept. 29. (Saj. tud. táv.) *Baldás Kálmán*, a ki a hetvenes években Debreczen városának a leghíresebb cigányprimása volt, a fővárosi mánásvilág kedvelt muzsikusa tegnap 65 éves korában Budapesten meghalt. *Halmos* polgármester az elhunyt cigányrimásnak a kerepesi-uti temetőben ingyenes diszshelyet adott. Holnap fogják temetni, a mikor az összes zenekarok a kedves cimborájukat muzsikaszóval kísérik ki utolsó útjára.

Az elhunyt cigányrimás *Boka Károly* tanítványa volt.

Kínai háború.

London, szept. 29. (Saját tud. táv.) A »Times« jelenti, hogy az oroszok most nagy erővel nyomulnak előre Mukden, Mandzsország fővárosa ellen. Pekingben a napokban az a hír volt elterjedve, hogy Mukden elesett. Ugy Pekingből, mint Tiencinből nagyobb számú orosz haderő megy Mandzsországba, a hol a kínaiak még minden ponton erős ellenállást tanúsítanak.

London, szept. 29. (Saját tud. táv.) A »Standard« jelenti Sanghaiból 27-ről: Itteni kínai hivatalnokok azt állítják, hogy Oroszország pénzelőleget ígért Kinának az angol kölcsön visszafizetésére. Ugyane lap tiencini jelentése szerint e hó 25-én gróf Waldersee, Seymour tengernagy és Gaseles tábornok értekezletet tartanak.

London, szept. 29. (Saj. tud. táv.) A »Daily Mail« jelenti Jokohamából 27-ről: A Jamagata-kormány lemondott. Az új kormányt valószínűleg Ito márki alakítja meg.

London, szept. 29. (Saját tud. táv.) Egy kínai távirat értesítése szerint a kínai császár ediktumot adott ki, melyben kifejezést ad azon szándékának, hogy hajlandó a meggyilkolt *Ketteler* berlini követ sirjánál gyászünnepet rendezni.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, szept. 29.
Buza októberre	7.49
Buza júniusra	7.97
Tengeri	6.90
Rozs okt.	7.07
Zab okt.	5.18
Káposzta, reepeze, aug.	—

Értéktőzsd.

	Budapest, szept. 29.
Osztrák hitel	647.—
Magyar hitel	666.—
Allamvasut	661.25
Rimamurányi	529.50
Magyar jelzálog	427.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyások

	a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. szept. 29-én.
Magyar aranyjárdék 4%	95.—
Magyar koronajárdék	90.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	100.
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	98.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	97.50

Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	89.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—	98.10
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	—	92.50
Magyar nyeresémi-sorsjegyek-kölcsön	—	163.—
Tiszaszabályozás szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	142.—
Osztrák járadék papirban	—	96.55
Osztrák járadék ezüstben	—	96.45
Osztrák járadék aranyban	—	96.85
Osztrák korona járadék	—	97.55
Osztrák államsorsjegyek	—	182.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	17.05
Magyar hitelbankrészevény	—	685.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	648.—
Párisi vista	—	96.20
20 frankos arany (Napoleond'or)	—	19.82
Németbirodalmi márka	—	118.80
London vista	—	242.10
20 márkás arany	—	28.66

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kávéház-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy a „Zöldfa szálloda“ alatt levő kávéházamat a mai kor fejlett igényeinek megfelelőleg egészen újonnan, akkép alakítottam át, hogy e nemben a fő- és székváros előkelőbb üzleteivel a versenyt kiálom. Ezen czélra négy egészen új Seifert féle teke (billiárd) asztallal szereltem fel és azt az 1900. évi október hó 3-án este Rácz József zenekarának közreműködésével megnyitom.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el a n. érdemű közönségnek irántam 12 éven tanúsított jó indulatát és nagyrebecsült pártfogását megköszönni és kénni, hogy engem a jövőben is szives támogatásában részesíteni kegyeskedjék; részemről minden igyekezetem oda irányítom, hogy a támogatást kiérdemeljem.

Tisztelettel:

Róth József,

a Zöldfa kávéház tulajdonosa.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.